

DIALOGI O KULTURZE
KULTURY DIALOGU

INSTYTUT SKANDYNAWISTYKI
UNIwersytetu Gdańskiego

STUDIA PÓŁNOCNOEUROPEJSKIE
TOM V

SERIA POD REDAKCJĄ MARII SIBIŃSKIEJ

DIALOGI O KULTURZE KULTURY DIALOGU

JUBILEUSZ
PROFESORA HIERONIMA CHOJNACKIEGO

Redakcja naukowa
Maria Sibińska, Hanna Dymel-Trzebiatowska

WYDAWNICTWO
UNIwersytetu GDAŃSKIEGO
GDAŃSK 2018

Recenzenci

dr hab. Halina Chodurska, prof. UP
dr hab. Bolesław Mrozewicz, prof. UAM
dr hab. Ewa Partyga, prof. IS PAN
dr hab. Grażyna Szelałowska, prof. UW
dr hab. Jørgen Veisland, prof. UG
dr hab. Ewa Bukowska
dr hab. Jacek Dominiczak
dr Karolina Drozdowska
dr Agata Lubowicka

Redaktor Wydawnictwa
Małgorzata Kaczmarek

Korekta tekstów w języku angielskim
Marta Noińska
Marta Skorek

Projekt okładki i stron tytułowych
Andrzej Taranek

Na okładce wykorzystano obraz Ewy Mrozek-Sadowskiej
Iść w mroku oznacza chodzić razem z Tobą
(tytuł zaczerpnięty z wiersza Erika Karlfeldta *Psalm jesienny*
w przekładzie Hieronima Chojnackiego)

Skład i łamanie
SUNNY

Publikacja sfinansowana ze środków
Rektora i Prorektora ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą
Uniwersytetu Gdańskiego oraz z działalności statutowej
Wydziału Filologicznego i Instytutu Skandynawistyki Uniwersytetu Gdańskiego

© Copyright by Uniwersytet Gdański
Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ISBN 978-83-7865-720-0

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel./fax 58 523 11 37, tel. 725 991 206
e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl
www.wyd.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: www.kiw.ug.edu.pl

Spis treści

Od Redakcji (<i>Maria Sibińska, Hanna Dymel-Trzebiatowska</i>)	9
Tabula gratulatoria	11
Dorota Janukowicz <i>Kilka słów o Jubilacie</i>	17
Bibliografia prac Profesora Hieronima Chojnackiego (<i>oprac. Katarzyna Wojan</i>)	25
Kultura dialogu	
Karol Toeplitz <i>O niezbędności logiki i jej zbędności albo zarazem o jej szkodliwości i przydatności</i>	39
Romuald Piekarski <i>Dusza i transcendencja. Kilka refleksji w kontekście pewnej wypowiedzi Kierkegaarda</i>	45
Bogusław Górka <i>Dekalog jako kryterium cywilizacyjne</i>	49
Arnold Kłoczyński <i>Losy uchodźców polskich w Iranie podczas II wojny światowej</i>	57
Dialog w języku	
Eugeniusz Rajnik <i>Præfiksale forstærkninger af substantivet og adjektivet i moderne dansk</i>	73
Marian Szczodrowski <i>Funkcja języka w określonym kontekście pozajęzykowym (wybrane zagadnienia)</i>	83
Witold Maciejewski <i>Techniki morfologiczne języków polskiego i szwedzkiego</i>	91
Katarzyna Wojan <i>Języki migowe w Finlandii</i>	109
Andrzej Szubert <i>Jaka przyszłość czeka język duński? Czy zniknie on z mapy języków świata?</i>	121

Dialog w kulturze

- Kazimierz Musiał
Skandynawia modelem dla nowoczesnego świata. O popularyzatorskiej roli książek podróżniczych w konstruowaniu obrazu Skandynawii w krajach anglosaskich w latach trzydziestych XX wieku 135
- Urszula Patocka-Sigłowy, Monika Rzeczycka
The National Culture versus Swedish and Russian Management Models 155
- Zbyszek Dymarski
Myśl architektoniczna Jana Gehla i jej filozoficzno-antropologiczne podstawy 167
- Kristina Nero
Sommarspel i Sverige 179
- Gunnel Bergström
"Pippi Långstrump finns i mitt DNA" 189

Dialog w literaturze

- Maria Krysztofiak
Moderniści skandynawscy w zeszytach austriackich Karla Krausa „Die Fackel” 201
- Lech Sokół
Peer Gynt jako duszyczka 213
- Magdalena Wasilewska-Chmura
Między sztukami i mediami. Kilka uwag o sztuce nie-do-słowności 225
- Grzegorz Skommer
André Bjerke – szachy, literatura, język 239
- Sylwia Izabela Schab
Wschodnie tropy zbrodni. O Polsce we współczesnej duńskiej powieści kryminalnej i sensacyjnej 251
- Ewa Wojaczek
Uwarunkowania udomowienia i egzotyzacji w przekładzie na podstawie tłumaczenia na język polski szwedzkiej powieści kryminalnej Rubena Eliassena i Mari Jungstedt En mörkare himmel 261
- Maria Sibińska
„Nie poradzę sobie sam”: poszukiwanie człowieka w sztuce Arnego Lygre pt. Znikam 275
- Hanna Dymel-Trzebiatowska
Wielowymiarowość postaci Tatusia Muminka w książkach Tove Jansson. Perspektywa biograficzna 287
- Indeks osób 299

Contents

Notes from the Editors (<i>Maria Sibińska, Hanna Dymel-Trzebiatowska</i>)	9
Tabula gratulatoria	11
Dorota Janukowicz <i>Our Jubilarian</i>	17
Bibliography of the Published Works of Professor Hieronim Chojnacki (<i>compiled by Katarzyna Wojan</i>)	25
Culture of dialogue	
Karol Toeplitz <i>On the Indispensability of Logic and Its Dispensability or on Its Both Harmfulness and Usefulness</i>	39
Romuald Piekarski <i>Soul and Transcendence. Some Reflections in the Context of Kierkegaard's Statement</i>	45
Bogusław Górka <i>The Decalogue as a Criterion of Civilization</i>	49
Arnold Kłoczyński <i>Polish Refugees in Iran during the World War II</i>	57
Dialogue in language	
Eugeniusz Rajnik <i>Prefixal Noun and Adjective Intensifiers in Contemporary Danish</i>	73
Marian Szczodrowski <i>The Function of Language in an Extra-Linguistic Context (Selected Issues)</i>	83
Witold Maciejewski <i>Techniques in Morphology of Polish and Swedish</i>	91
Katarzyna Wojan <i>Sign Languages in Finland</i>	109
Andrzej Szubert <i>Does Danish have a Future, or Will It Disappear from the World Map of Languages?</i>	121

Dialogue in culture

- Kazimierz Musiał
*Scandinavia as a Model for the Modern World. On the Popularizing
 Function of Travel Books in Constructing the Image of
 Scandinavia in the Anglo-Saxon World in the 1930s* 135
- Urszula Patocka-Sigłowy, Monika Rzeczycka
The National Culture versus Swedish and Russian Management Models 155
- Zbyszek Dymarski
*Architectural Thought of Jan Gehl
 and Its Philosophical-Anthropological Foundations* 167
- Kristina Nero
Summertime Open-Air Theatre Performances in Sweden 179
- Gunnel Bergström
“Pippi is in My DNA” – The Reception of Pippi Longstocking in Sweden 189

Dialogue in literature

- Maria Krysztofiak
*The Literary Works of the Scandinavian Modernists
 Published in Karl Kraussian Viennese Journal “Die Fackel”* 201
- Lech Sokół
Peer Gynt as an Animula 213
- Magdalena Wasilewska-Chmura
Between Arts and Media. Some Remarks on the Art of Non-Literality 225
- Grzegorz Skommer
André Bjerke – Chess, Literature, Language 239
- Sylwia Izabela Schab
Eastern Traces of Crime. On Poland in Danish Crime Novels 251
- Ewa Wojaczek
*The Conditions for Domestication and Exotisation in Translation.
 The Example of the Polish Translation of Ruben Eliassen’s
 and Mari Jungstedt’s Swedish Crime Novel En mörkare himmel* 261
- Maria Sibińska
“I Can’t Do This Alone”: Searching for Man in Arne Lygre’s play I Disappear 275
- Hanna Dymel-Trzebiatowska
*Roundness in the Moominpappa Character
 in the Books by Tove Jansson. A Biographical Perspective* 287
- Author Index 299